

генами Києва. І це, звісно, далеко не все, чим ми можемо похвалитися.

— Кажуть: «Головне, щоб не заважали працювати!». Чи не вважаєте ви так само?

— Певною мірою питання актуальне. Не зводячи його до конкретних випадків, зауважу, що будь-якому вітчизняному університету можуть зашкодити (і шкодили) спроби обмежити його автономність, самоврядність, самостійність. Ніде в передових країнах чиновники відповідного міністерства не впливають на пряму на навчальний процес в університетах.

— А, на вашу думку, де переважно має бути зосереджена наука – в академічних установах чи вищих навчальних закладах?

— Мені довелося займатися наукою і в академічних науково-дослідних інститутах, і в університетах. Усі вчені, зайняті хоч в освітянській, хоч в академічній системі, свого часу були випускниками вищих навчальних закладів. Яких випускників намагатимуться залишити в університеті? Безперечно, найкращих. І вони справді залишаються. Наприклад, із моєї наукової школи десять аспірантів захистили дисертації

на ступінь кандидата наук і восьмеро з них залишилися працювати в стінах університету. Щорік уже тривалий період ми отримуємо Державну премію України в галузі науки і техніки.

Тож університети, переконаний, мають найбільший потенціал для розвитку науки. В усіх розвинених країнах провідну роль у науці відіграють університети. І в нашій державі я ставив би саме на університетську науку.

Розмову вів
Олександр МАЛІЄНКО.

52

«Нам важливо донести до молоді не формальну ідею права, а його креативну основу...»



Київський університет права НАН України – молодий, проте уже досить відомий вищий державний навчальний заклад, який готує фахівців у галузі права за європейськими стандартами, базуючись на принципі поєднання фундаментальної юридичної освіти, науки і практики. Основна мета цього вишу – підготувати фахівця з глибокими класичними знаннями у сфері юриспруденції і виховати особистість з високими морально-етичними якостями.

Імідж будь-якого закладу починається з його очільника. Юрій БОШИЦЬКИЙ – ректор університету, професор, заслужений юрист України, переможець Всеукраїнського конкурсу «Юрист року-2013» у номінації «Юрист-вчений», висококваліфікований правознавець, талановита людина. Він розповів журналу «Віче» про сьогоднішнє і плани розвитку університету та юридичної освіти в нашій державі загалом.

— Юрію Ладиславовичу, що саме в розвитку університету для вас є пріоритетним?

— Можливо, це буде гучно сказано, але ми хочемо формувати гідну еліту України XXI століття, яка забезпечуватиме могутність нашої держави. У сучасних умовах функціонування й розвитку юридичної науки та освіти відбувається докорінне переосмислення основ правознавства. Нині актуалізується необхідність комплексного дослідження феномену правової системи. Сучасна вища юридична освіта – це своєрідний інструмент, з допомогою якого юрист не тільки здобуває належну кваліфікацію, а й виховує в собі професійні ідеали, повагу до прав і свобод людини. А тому вважаю найважливішим удосконалення якості підготовки студентів й розширення і зростання вишу.

— Яким шляхом ідете до поставленої мети і як це позначається на навчальному процесі?

— Студенти нашого університету не тільки опановують освітньо-професійні програми, затверджені Міністерством освіти і науки України, а й здобувають додаткові знання через

інноваційні методи навчання – майстер-класи. У такий спосіб впроваджуються креативні педагогічні й науково-методичні досягнення.

Важливе місце в нашому освітньому процесі посідає наукова діяльність. Починаючи з 2010 року, КУП НАНУ у співпраці з іншими науковими й освітніми закладами щорічно проводить шість міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій. Із 2009 року університет проводить власні конференції у Словаччині й Угорщині спільно із Закарпатським державним університетом й університетами Угорщини та Словаччини.

— Які концептуальні засади розвитку вишу, який ви очолюєте?

— Головною засадою розвитку університету є орієнтація на європейські стандарти юридичної освіти, запозичення зарубіжного досвіду і його впровадження. Наближення української правової системи до європейської передбачає, передусім, реформування й поступове приведення нормативної та інституційної основи у відповідність до права Європейського Союзу. Тому цілком виправданого є обрання Київським університетом пра-

ва НАН України стратегія міжнародного співробітництва у сфері освіти і науки. У її рамках відбувається поглиблення закордонних контактів, досить частими є візити іноземних науковців, які проводять майстер-класи, беруть участь у семінарах, «круглих столах» і конференціях. КУП підписав більш як 60 угод з навчальними закладами 22 країн. Варто зазначити, що на Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра-2013» ми вибороли гранпрі в номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки».

Також з 2011 року здійснюється підготовка магістрів за спільними програмами з Варненським вільним університетом «Чорноризця Храбра» (Varna Free University, Болгарія): «Право Європейського Союзу» і «Міжнародне право та національна безпека». Тож студенти отримують два дипломи, один з них – європейський.

Система міжнародно-правової освіти має задовольнити потребу держави в кадрах з найвищою кваліфікацією, тому в 2012 році на базі відділення міжнародного права було створено факультет міжнародних відносин. Його особливістю є те, що випускники ма-



Зустріч Юрія Бошицького з першим Президентом України Леонідом Кравчуком



Студенти вишу опановують іноземну мову

ють можливість здобути також і кваліфікацію перекладача з іноземної мови.

Основним напрямом реалізації й розвитку міжнародних зв'язків університету є навчання іноземних студентів. Для цього на факультеті міжнародних відносин розроблені бакалаврські навчальні програми англійською мовою, а також впроваджено вивчення окремих дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і «магістр» іноземними мовами, зокрема: «Міжнародне-правове регулювання інтелектуальної власності», «Міжнародний комерційний арбітраж», «Права людини в міжнародному праві». Це в майбутньому дасть можливість запровадження англійської магістерської програми для іноземних громадян і українців.

– Відомо, що ви не тільки юрист-новатор, а й поціновувач мистецтва. Як вписується у контекст ваших міжнародних правничих ініціатив університетський проект «Інтелектуальна власність в Україні – перлини живопису для студентської молоді»?

– Нам важливо донести до молоді не формальну ідею права, а його креативну основу, що здобувається за умови розвитку особистісного потенціалу юриста, зокрема шляхом отримання до мистецьких надбань.

Наша мета – не лише підготувати для країни правознавця в галузі юриспруденції, а й виховати особистість, фахівця з високими морально-етичними якостями, патріота своєї країни та професії.

– Розкажіть про особливості навчання у вашому закладі.

– Тут варто говорити не про особливості навчального процесу, а про унікальні знання й навички, яких набувають наші студенти. Так ось, особливістю нинішнього випусника КУП НАНУ є не лише високий рівень професійних знань у галузі права, а й фундаментальна мовна підготовка. З 2009 року в університеті впроваджено викладання чотирьох європейських іноземних мов (дві обов'язкові і дві факультативні).

Послідовна реалізація принципів Болонської декларації зумовила запровадження у виші інноваційної моделі навчання – майстер-класів у

галузі правознавства. КУП НАНУ був першим в Україні навчальним закладом, який у 2007 році започаткував впровадження майстер-класів у сфері юриспруденції як сучасної інноваційної форми навчання студентів. Для їх проведення ми запрошуємо найкращих вітчизняних та іноземних фахівців у різних галузях права, авторитетних юристів-практиків.

Значення майстер-класів не можна недооцінити. То яка користь від зустрічей з іноземними науковцями й відомими постатями юриспруденції для студентів? По-перше, це можливість підвищити рівень знання іноземної мови. По-друге, вони дають змогу підвищити компетенцію у сфері юриспруденції. По-третє, це спілкування з науковою інтелігенцією світу, котра є гідним прикладом для наслідування. І четверте, – це пізнання світу, який дотепер був маловідомим.

– Ваш університет – вищий навчальний заклад, що належить до структури Національної академії наук України. Які головні напрями науково-дослідної діяльності Київського університету права НАН України?

– Науково-дослідна діяльність КУП НАНУ є одним із засобів досягнення державних стандартів якості підготовки фахівців з вищою освітою та реалізується шляхом інтеграції навчально-виховного процесу і наукової діяльності, проведенням різного формату наукових заходів із залученням до участі в них провідних науковців України і зарубіжних держав.

Основними напрямками науково-дослідної діяльності Київського університету права НАН України є: розробка й дослідження науковдослідних тем у галузі державотворення та правотворення; проведення міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій та інших наукових заходів; науково-дослідна діяльність науково-педагогічних працівників, аспірантів і студентів; підготовка наукових кадрів в аспірантурі; видавнича діяльність тощо.

Наукова діяльність вишу здійснюється у контексті її інтеграції з юридичною освітою. Звичайно найбільш ефективною та системною формою такої інтеграції є творча співпра-

ця КУП НАНУ з Інститутом держави і права ім. В. М. Корецького НАН України як науковою установою.

Також видається «Часопис Київського університету права», який внесено до переліку фахових видань у галузі юриспруденції. У часописі запроваджено рубрику – «Студентська трибуна», де учасники студентського наукового товариства мають можливість представити науковій громадськості свої творчі пошуки.

– Досить часто можемо почути нарікання на те, що класична юридична освіта далека від практики. Яка ситуація у КУПі?

– Такої проблеми в нашому університеті немає. Ми широко впроваджуємо практичні заняття, на яких студенти мають можливість проходити тести, вирішувати завдання, моделювати судові процеси тощо. Практика в місцевих держадміністраціях, органах юстиції і судовій системі України дає необхідні практичні навички. Студенти старших курсів працюють у юридичній клініці «Фенікс», яка надає безкоштовну правову допомогу малозабезпеченим верствам населення.

– Як ваші студенти проводять дозвілля, адже воно відіграє не останню роль у формуванні особистості?

– Стиль КУП НАНУ – бути сучасними, креативними і соціально корисними. Тут виховують гармонійну особистість, адже нове покоління молодих юристів повинно бути високоінтелектуальним, творчим, з багатим і різностороннім внутрішнім світом.

Особлива гордість університету – це власні проекти, популярні серед студентства: «Інтелектуальна власність України: перлини сучасного мистецтва для студентської молоді», «Інтелектуальна власність України: перлини сучасної літератури для студентської молоді», «Майбутнє України в руках талановитої молоді», «Передай тепло своєї руки маленькій дитині», «Пізнай свій край», «Сьогодні зі спортом – завтра з майбутнім» та інші. Вони спрямовані на формування естетичного смаку, гуманного ставлення до людей та світу, профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі.

– Дякую за інтерв'ю.

Записав Тарас ПОМАНЮК